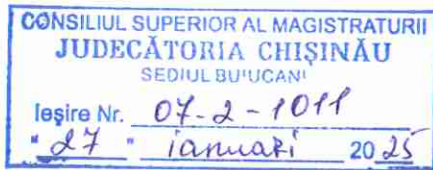

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Buiucani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Email: jbu@justice.md; Tel.: /+373 22/ 204 904
www.instante.justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Al. Lăpușeanu, nr. 28, mun. Chișinău

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău sediul Buiucani, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, depusă de către avocatul Dumitru Barbăscumpă în interesele petiționarului Valeriu Pleșca care a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 218979 și a deciziei de sancționare din 10 mai 2024, întocmite de către agentul constator din cadrul INSP Andrei Bulat, în baza art. 240 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova.

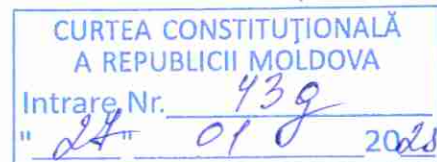
Anexă: - încheierea din 24 ianuarie 2025 (4 file); - cererea și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (15 file).

Judecător

Lilia Lupașco

Executor: Ghenadie Prețivății
Tel. 069810363

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, mun. Chișinău, MD-2004

Sesizare
privind excepția de neconstituționalitate
a prevederilor pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare,
depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului
contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 557
din 18.06.2018

I. Autorul excepției de neconstituționalitate

Numele și prenumele reprezentantului: Barbăscumpă Dumitru

Ocupația reprezentantului: avocat

Datele de contact ale reprezentantului:

MD-2043,

tel. '

e-mail:

II. Instanța de judecată

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Judecător Lilia Lupașco

dosar nr. 5r-2087/2024

III. Informații pertinente despre cazul dedus judecătii instanței de drept comun

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție Seria/Nr.

(MAI06 218979) din 10.05.2024, întocmit de către agentul constatator Bulat Andrei, s-a constatat că cet. Pleșca Valeriu a ignorat cerințele indicatorului 3.32.1 din Regulamentul Circulației Rutiere, prin ce a comis contravenția prevăzută la art. 240 alin. (1) Cod contravențional.

Conform deciziei din 10.05.2024, înserate în conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție, reprezentantul agentului constatator Bulat Andrei a aplicat lui Pleșca Valeriu sancțiunea amenzii în mărime de 10 u.c. și 2 puncte de penalizare.

Tot atunci, de către reprezentantul agentului constatator a fost întocmit procesul-verbal nr. VEH 01 096766 din 10.05.2023 de ridicare și aducere a vehiculului la parcare specială, conform căruia s-a dispus ridicarea mijlocului de transport de model Mercedes G350 cu nr./î VPC 21 și transportarea acestuia la parcare specială. Și, cu toate că contravenientul Pleșca Valeriu a fost prezent la fața locului, vehiculul personal al acestuia oricum a fost efectiv ridicat și adus la parcare specială a SRL "Magda Tur".

De către contavenientul Pleșca Valeriu a fost depusă contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale din 10.05.2024, dar și împotriva procesului-verbal nr. VEH 01 096766 din 10.05.2023 de ridicare și aducere a vehiculului la parcare specială. Respectiv, la momentul de față cauza contravențională se află pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

IV. Obiectul sesizării

Controlul constituționalității textului de la pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul

procesului contravențional, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018, care are următorul conținutul: *”În situația în care a fost întocmit procesul-verbal de ridicare a mijlocului de transport și a fost începută procedura de ridicare, iar în acest moment proprietarul, posesorul sau reprezentantul lor se prezintă la mijlocul de transport ridicat, mijlocul de transport poate fi restituit doar după achitarea pentru serviciile realizate în procesul de ridicare, după caz, transportare a mijlocului de transport (cu excepția cazurilor stipulate la pct. 7 și 8)”*.

V. Prevederi normative relevante

Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) *Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.*

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.*

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) *Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.*

(2) *Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.*

(3) *Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.*

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) *Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.*

(2) *Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.*

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) *Dreptul la apărare este garantat.*

(2) *Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.*

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Prevederi relevante din Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 1 de la Protocolul adițional nr. 1

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Prevederi relevante din Codul Civil

Articolul 500. Conținutul dreptului de proprietate

(1) Proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Articolul 501. Garantarea dreptului de proprietate

(1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.

(2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.

Prevederi relevante din Codul contravențional

Articolul 439. Ridicarea și aducerea vehiculului la parcare

(1) Vehiculul al cărui conducător a fost înlăturat de la conducere este ridicat și, dacă nu poate fi predat proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor, este adus la stația de parcare specială sau la subdiviziunea de poliție cea mai apropiată de locul constatării contravenției.

(2) Vehiculul poate fi adus la stația de parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii de poliție și în cazul în care:

- a) staționarea lui poate genera un pericol iminent pentru interesul public;
- b) a fost lăsat într-un loc interzis pentru parcare;
- c) este necesară identificarea proprietarului (posesorului) vehicului utilizat sau destinat pentru săvârșirea contravenției;
- d) a fost condus de o persoană care nu are dreptul de a conduce vehiculul introdus în țară în baza Legii nr. 248/2022.

(2¹) În cazul expirării termenului de aflare pe teritoriul vamal a vehicului auto declarat prin acțiune, acesta este adus către cel mai apropiat birou vamal.

(3) Faptul aducerii vehiculului la stația de parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii de poliție se consemnează într-un proces-verbal, în care se indică:

- a) tipul, modelul vehiculului, numărul de înmatriculare, numerele de identificare ale agregatelor marcate, defectele și deteriorările lui vizibile;
- b) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a decis aducerea vehiculului la parcare și care a organizat aducerea;
- c) temeiul de fapt și temeiul juridic care au determinat aducerea vehiculului;
- d) denumirea (numele), sediul (domiciliul), numărul de telefon al persoanei care a organizat (a efectuat) aducerea vehiculului la parcare;
- e) adresa parcării;
- f) data și ora încheierii procesului-verbal;
- g) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a luat în primire vehiculul la parcare.

(4) Procesul-verbal se încheie în 4 exemplare: un exemplar rămâne la persoana care a decis aducerea vehiculului la parcare, al doilea exemplar se remite persoanei care a organizat aducerea, al treilea exemplar se înmânează persoanei care a luat în primire vehiculul la parcare, iar cel de-al patrulea exemplar se înmânează proprietarului sau posesorului de vehicul ori i se expediază recomandat la domiciliu. Despre aducerea vehiculului la parcare, agentul constatator informează neîntârziat serviciul de gardă al poliției.

(5) Vehiculul parcat se restituie proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor legal imediat după înlăturarea temeiurilor pentru aducerea la parcare prevăzute la alin.(1) și (2). Cheltuielile de aducere și de staționare a vehiculului la parcare sînt suportate de contravenient.

(5¹) În cazul prevăzut la alin. (2) lit. d), vehiculul se restituie beneficiarului scutirii de plata drepturilor de import după prezentarea dovezii de achitare a drepturilor de import în vigoare la momentul acordării scutirii.

(6) Pentru deteriorările cauzate vehiculului în timpul aducerii la parcare sau în timpul staționării lui la parcare răspunde corespunzător agentul constatator, persoanele care au organizat (efectuat) aducerea vehiculului la parcare sau care au asigurat păstrarea vehiculului la parcare, în funcție de subiectul care se face vinovat de survenirea deteriorării.

(7) – abrogat.

(7¹) – abrogat.

(8) Conducătorul, proprietarul sau posesorul vehiculului nu suportă cheltuielile indicate la alin.(5) dacă lipsesc elementele constitutive ale contravenției. În acest caz cheltuielile sînt suportate de stat.

(9) Modul de ridicare, transportare, depozitare și eliberare a vehiculelor se stabilesc de către Guvern.

(10) În caz de stabilire a sancțiunii contravenționale prevăzute la art. 287 alin. (8) și (9), cheltuielile de scoatere a vehiculului auto, a mărfurilor, obiectelor și a altor valori de pe teritoriul Republicii Moldova le suportă contravenientul.

Prevederi relevante din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aproba prin Hotărârea Guvernului nr. 557 din 18.06.2018

Pct. 5. Mijlocul de transport poate fi adus la parcare specială sau la cea mai apropiată subdiviziune specializată ori teritorială a Poliției în cazul în care:

- 1) conducătorul a fost înlăturat de la conducere, mijlocul de transport este ridicat și nu poate fi predat proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor;*
- 2) staționarea acestuia poate genera un pericol iminent pentru interesul public;*
- 3) acesta a fost lăsat într-un loc interzis pentru parcare;*
- 4) este necesară identificarea proprietarului (posesorului) mijlocului de transport utilizat sau destinat pentru săvârșirea contravenției.*

Pct. 10. Ridicarea, transportarea, depozitarea, precum și restituirea ulterioară a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional se realizează de către agenții economici contractați de către Inspectoratul General al Poliției în condițiile prezentului Regulament sau, după caz, de către subdiviziunile specializate ori teritoriale ale Poliției în baza actelor de sesizare sau actelor de constatare prezentate de către agentul constator în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

Pct. 11. Faptul ridicării și aducerii mijlocului de transport la parcare specială se consemnează într-un proces-verbal (conform anexei nr. 1), în care se indică:

- 1) numele, prenumele, funcția și semnătura agentului constator care a dispus ridicarea și transportarea mijlocului de transport la parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii specializate ori teritoriale a Poliției;*
- 2) numele, prenumele, patronimicul, datele de identificare, domiciliul, telefonul și poșta electronică a martorilor oculari/asistenți;*
- 3) temeiurile de fapt și de drept care au determinat ridicarea mijlocului de transport;*
- 4) tipul, modelul mijlocului de transport, numărul de înmatriculare, numerele de identificare ale agregatelor marcate;*
- 5) denumirea, sediul, numărul de identificare de stat (IDNO), datele bancare, numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică a agentului economic care a organizat (a efectuat) ridicarea și transportarea mijlocului de transport la parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii Poliției;*
- 6) denumirea, sediul, numărul de identificare de stat (IDNO), datele bancare, numărul de telefon, numărul de fax și poșta electronică a parcării speciale la care a fost depozitat mijlocul de transport;*
- 7) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a luat în primire mijlocul de transport pentru a-l transporta spre depozitare;*

8) indicarea dotării tehnice și a eventualelor deteriorări vizibile ale mijlocului de transport;

9) locul, data și ora întocmirii procesului-verbal;

10) semnătura participanților.

Pct. 36. Cheltuielile pentru serviciile de ridicare, transportare și depozitare a mijlocului de transport în cadrul procesului contravențional sunt suportate de către conducătorul, proprietarul sau posesorul legal al mijlocului de transport în privința căruia a fost aplicată sancțiunea contravențională. Plățile se achită doar pentru serviciile efectiv prestate, în baza calculelor prezentate de către agentul economic care a prestat serviciul în cauză.

Pct. 38. În situația în care a fost întocmit procesul-verbal de ridicare a mijlocului de transport și a fost începută procedura de ridicare, iar în acest moment proprietarul, posesorul sau reprezentantul lor se prezintă la mijlocul de transport ridicat, mijlocul de transport poate fi restituit doar după achitarea pentru serviciile realizate în procesul de ridicare, după caz, transportare a mijlocului de transport (cu excepția cazurilor stipulate la pct. 7 și 8).

VI. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUTIEI, PRECUM ȘI ARGUMENTELE ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unei prevederi din Hotărârea Guvernului nr. 557 din 18.06.2018, prin care a fost aprobat Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte la proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, în baza art. 135 alin. (1) litera a) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

Obiectul sesizării îl constituie controlul de constituționalitate a textului pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018, cu următorul conținut: "*În situația în care a fost întocmit procesul-verbal de ridicare a mijlocului de transport și a fost începută procedura de ridicare, iar în acest moment proprietarul, posesorul sau reprezentantul lor se prezintă la mijlocul de transport ridicat, mijlocul de transport poate fi restituit doar după achitarea pentru serviciile realizate în procesul de ridicare, după caz, transportare a mijlocului de transport (cu excepția cazurilor stipulate la pct. 7 și 8)*".

Textul de act normativ contestat nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate prin prisma argumentelor invocate în prezenta sesizare.

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 17 din 19 mai 2016, paragraf 71; DCC nr. 28 din 12 martie 2020; paragraf 24; DCC nr. 123 din 22 octombrie 2020, paragraf 26; DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, paragraf 23).

În esența sa, procesul contravențional, de altfel ca și cel penal, reprezintă un proces bazat pe acte procesuale, care în marea lor majoritate, se desfășurează contrar voinței participanților la proces prin aplicarea unor măsuri de constrângere. Aceste măsuri de constrângere sînt facultative și pot fi aplicate în momentul în care se constată că persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional sau alți participanți la proces acționează în detrimentul scopului procesului contravențional. La rîndul său, art. 432 din Codul contravențional enumeră exhaustiv următoarele măsuri procesuale de constrângere, după cum urmează: a) reținerea; b) aducerea silită; c) înlăturarea de la conducerea vehiculului; d) *abrogată*; e) interzicerea exploatării vehiculului prin retragerea plăcii cu numărul de înmatriculare al acestuia; f) suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier; g) amenda judiciară; h) punerea sub sechestru; i) **ridicarea și aducerea vehiculului la parcare.**

Dacă ne referim concret la măsura procesuală de constrângere **de ridicare și aducere a vehiculului la parcare**, în această privință articolul 439 alin. (1) din Codul contravențional stabilește că vehiculul al cărui conducător a fost înlăturat de la conducere este ridicat și, dacă nu poate fi predat proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor, este adus la stația de parcare specială sau la subdiviziunea de poliție cea mai apropiată de locul constatării contravenției. Iar conform alin. (2) de la același articol se stabilește că vehiculul poate fi adus la stația de parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii de poliție și în cazul în care: a) staționarea lui poate genera un pericol iminent pentru interesul public; b) a fost lăsat într-un loc interzis pentru parcare; c) este necesară identificarea proprietarului (posesorului) vehiculului utilizat sau destinat pentru săvîrșirea contravenției; d) a fost condus de o persoană care nu are dreptul de a conduce vehiculul introdus în țară în baza Legii nr. 248/2022.

În scopul reglementării aplicării practice a acestei măsuri procesuale de constrângere, legiuitorul a prevăzut la art. 439 alin. (9) din Codul Contravențional că modul de ridicare, transportare, depozitare și eliberare a vehiculelor va fi stabilit de Guvern. Iar în această privință a fost emisă Hotărîrea Guvernului nr. 557 din 18.06.2018, prin care a fost aprobat Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional.

În viziunea autorului sesizării, pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018, vine în contradicție cu art. 9, 26, 46, 54 a Constituției Republicii Moldova și art. 1, 6, 13 și art. 1 de la Protocolul adițional nr. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, punctul 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018, se referă la situația concretă, cînd reprezentantul agentului constatator a întocmit procesul-verbal de ridicare a mijlocului de transport și a fost începută procedura de ridicare, iar în acest moment proprietarul, posesorul sau reprezentantul lor se prezintă la mijlocul de transport ridicat. În acest caz, se stabilește că mijlocul de transport poate fi restituit doar după achitarea pentru serviciile realizate în procesul de ridicare, după caz, transportare a mijlocului de transport (cu excepția cazurilor stipulate la pct. 7 și 8).

Avînd în vedere că măsura procesuală de constrîngere nu este o sancțiune contravențională în sensul art. 32 din Codul contravențional, rezultă că această măsură poate fi aplicată de către agentul constatator doar în scopul asigurării unei bune-desfășurări a procesului contravențional. În această ordine de idei, considerăm că condiționarea proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor PREZENT LA FATA LOCULUI a restituirii mijlocului de transport de achitarea costului serviciilor realizate în procesul de ridicare, nu are nimic comun cu buna-desfășurare a procesului contravențional și este ilegală ca atare. Această condiționare beneficiază doar agentului economic care prestează serviciul propriu-zis de ridicare, transportare și depozitare a mijlocului de transport (în cazul de referință - SRL "Magda Tur"). Or, în felul respectiv, în baza unui act normativ emis de o autoritate publică se garantează efectuarea plăților respective agentului economic, fapt care este inadmisibil și urmează a fi apreciat critic de către Curte. Dar care mai este necesitatea de transportare a mijlocului de transport la parcare specială, odată ce contravenientul, fiind prezent la fața locului, va putea de unul singur lua mijlocul său de transport din locul interzis pentru parcare? În această ordine de idei, considerăm că condiționarea restituirii mijlocului de transport de achitarea costului serviciilor agentului economic, atunci cînd contravenientul este prezent la fața locului, încalcă prevederile respective din Constituție și Convenție care garantează dreptul de proprietate al persoanei.

Or, una este situația cînd contravenientul este de negăsit, iar mijlocul de transport se ridică pentru a fi înlăturate efectele încălcării Regulamentului Circulației Rutiere, iar cu totul alta este situația cînd persoana se află la fața locului și este capabilă de una singură să schimbe amplasarea mijlocului său de transport, dar i se condiționează achitarea costului serviciilor. În acest al doilea caz nerestituirea bunului către proprietar sau alt posesor legal devine una arbitrară și care contravine atît dreptului la apărare, cît și a dreptului de proprietate, care sînt garantate atît de Constituția Republicii Moldova, cît și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Articolul 1 din Protocolul nr. 1 cuprinde 3 reguli: prima regulă, prevăzută în prima teză a primului paragraf, este de natură generală și enunță principiul exercitării nestingherite a dreptului de proprietate; a doua regulă, conținută în a doua propoziție a primului paragraf, se referă la privarea de proprietate și o supune anumitor condiții; a treia regulă, prevăzută în al doilea paragraf, recunoaște că statele au dreptul, printre altele, de a controla utilizarea proprietății în conformitate cu interesul general. A doua și a treia dintre reguli, care privesc cazuri de ingerință în dreptul la respectarea bunurilor, trebuie să fie citite în lumina principiului general prevăzut în prima regulă (*Alisic și alții v.*

Bosnia și Herțegovina, Croația, Serbia, Slovenia și fosta Republică Iugoslavă a Mecedoniei (MC), 16 iulie 2014, paragraf 98).

Scopul principal al Articolului 1 din Protocolul nr. 1 este de a proteja persoanele împotriva ingerințelor nejustificate din partea statului în respectarea bunurilor lor. Respectarea dreptului de proprietate poate atrage după sine obligații pozitive inerente asigurării exercitării sale efective. Obligațiile pozitive îi pot impune statului să ia măsurile necesare pentru a proteja dreptul de proprietate (*ibidem*, paragraf 100).

Prin urmare, obligația pozitivă a statului este de a adopta măsuri care să asigure respectarea efectivă a dreptului de proprietate. Una dintre condițiile obligatorii pe care trebuie să le respecte ingerințele în articolul 46 este ca acestea să urmărească cel puțin un scop legitim prevăzut de articolul 54 alin. (2) din Constituție.

În susținerea tezelor invocate, menționăm că statul de drept, trebuie să se fundamenteze pe principiul legalității, care stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 Convenție în coroborare cu Preambulul Convenției. Problema legalității procesului, inclusiv civil și penal, a fost expusă în articolele 11, 12 și 24 a Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conform căruia, Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc de asemenea cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești și felul cum vor fi soluționate cauzele care vor fi promovate în fața instanțelor, iar pentru a ajunge la o hotărâre de calitate, acceptată atât de justițiabil cât și de societate, este nevoie de o procedură clară, transparentă și conformă cu cerințele CEDO, pentru a se asigura că judecătorii sunt în măsură să le aplice prin hotărâri judecătorești de calitate.

Din contra, lipsa unui sens clar și distinct generează abuzuri și privează partea vulnerabilă de elementarele drepturi și garanții, cu care ar trebui să fie abilitați justițiabilii, astfel fiind îngrădite grav accesul la justiție, la un proces echitabil, și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, garantate de art. 20 și respectiv art. 53 din Constituție.

VII. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Conform art. 374 alin. (3) din Codul contravențional se stabilește că *Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

La rândul său, conform art. 7 din Codul de procedură penală:

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3¹) *La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:*

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3²) *Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.*

Respectiv, autorul sesizării solicită verificarea constituționalității prevederii legale de la pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018. Această prevedere normativă contravine Articolelor Constituției și Convenției enunțate exhaustiv *supra*.

VIII. SOLICITĂRILE AUTORULUI

Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale.

Exercitarea controlului constituționalității prevederilor pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018.

IX. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare ca informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Cu respect,
Pleșca Valeriu,
prin avocatul Dumitru Barbăscumpă

Dosarul nr. 5r-2087/2024
4-24064199-12-5r-13062024

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)

În componență :

Președintele ședinței, judecător
grefier

Lilia Lupașco
Mariana Harabagiu

Cu participarea:

avocatului petiționarului

Dumitru Barbăscumpă

În lipsa:

agentului constatator
petiționarului

Andrei Bulat
Valeriu Pleșca

examinând în cadrul ședinței de judecată publice, contestația depusă de contravenientul Pleșca Valeriu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06218979 și a deciziei de sancționare din 10 mai 2024, întocmite de agentul constatator Ofițer al SAOP al INSP al IGP, Bulat Andrei,

A C O N S T A T A T :

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), se află în examinare contestația depusă de petiționarul Pleșca Valeriu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06218979 și a deciziei de sancționare din 10 mai 2024, întocmite de agentul constatator al INSP, Bulat Andrei.

La 10 mai 2024 ora 12:51, agentul constatator din cadrul INSP a întocmit în privința lui Pleșca Valeriu procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06218979 în baza art. 240 alin. (1) din Codul contravențional, fiind emisă și decizia de sancționare asupra cauzei contravenționale, prin care Pleșca Valeriu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută la art. 240 alin. (1) din Codul contravențional și i-a fost aplicată o amendă în mărime de 10 u.c, ceea ce constituie 500 (cinci sute) lei.

Agentul constatator Bulat Andrei a reținut că cetățeanul Pleșca Valeriu, la data de 10 mai 2024, a încălcat prevederile indicatorului rutier 3.32.1 din Regulamentul Circulației Rutiere (RCR) în timp ce se afla la volanul unui automobil de model Mercedes G350, cu numărul de înmatriculare VPC 21. Fapta a fost calificată drept contravenție conform art. 240 alin. (1) din Codul contravențional. În baza acestei constatări, agentul constatator a aplicat lui Pleșca Valeriu următoarele sancțiuni: o amendă în valoare de 10 unități convenționale; 2 puncte de penalizare; ridicarea vehiculului și transportarea acestuia la parcare specială „Magda Tur” S.R.L.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare a agentului constatator din 10.05.2024, petiționarul Pleșca Valeriu la 27.05.2024 a depus contestație.

La 20 ianuarie 2024 în cadrul ședinței de judecată, avocatul Dumitru Barbăscumpă în interesele petiționarului Pleșca Valeriu a înaintat o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, obiectul căreia fiind exercitarea controlului constituționalității normei prevăzută la pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018.

Autorul prezentei sesizări invocă faptul că, prin adoptarea punctului 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 557 din 18 iunie 2018, legislativul a omis să adopte norme care să respecte principiile de individualizare și precizie în aplicarea măsurilor procesuale de constrângere. Această omisiune, în viziunea autorului, afectează drepturile fundamentale garantate de art. 9, 26, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova, precum și prevederile art. 1, 6 și 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la aceeași Convenție.

Autorul consideră că punctul 38 din Regulament, prin condiționarea restituirii mijlocului de transport de achitarea costurilor aferente ridicării și transportării, depășește limitele constituționale prevăzute de art. 20, 23, 25, 38 și 46 din Constituție, fiind contrar principiilor statului de drept, proporționalității și respectării dreptului de proprietate. În coraport cu alte norme constituționale - art. 1, 4 și 54 din Constituție, această normă afectează în mod direct drepturile și libertățile fundamentale, creând un dezechilibru între interesul public și protecția drepturilor individuale.

În acest context, autorul solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru a verifica conformitatea prevederilor punctului 38 din Regulament cu Constituția Republicii Moldova și normele internaționale în materie de drepturi fundamentale.

Procedura citării legale a contravenientului Pleșca Valeriu a fost executată, însă aceasta nu s-a prezentat în ședința de judecată, fapt pentru care potrivit art. 455 alin. (3) din Codul contravențional, instanța a dispus examinarea cauei în lipsa acestuia, or neprezentarea în ședință a făptuitorului citat legal, fără motive întemeiate, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale, interesele acestuia fiind reprezentate de avocat.

Procedura de citare legală a agentului constatator de asemenea a fost executată, însă aceasta nu s-a prezentat în ședința de judecată. Potrivit art. 455 alin. (2) din Codul contravențional, absența agentului constatator sau, după caz, a procurorului, citați în conformitate cu legislația, fără motiv întemeiat și fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

Autorul a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea acesteia spre examinare Curții Constituționale.

Audiind opinia avocatului, studiind sesizarea depusă, verificînd materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată conchide că, cererea avocatului Dumitru Barbăscumpă în interesele petiționarului Pleșca Valeriu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, este întemeiată urmînd a fi admisă,

reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 2 din Codul contravențional, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

Potrivit art. 374 alin. (3) din Codul contravențional, Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu art. 7 alin. (1) din Codul de procedură penală, „Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.”

Alineatul (3) al aceluiași articol prevede că, „În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.”

Potrivit alineatului (3¹) al articolului menționat, „la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.”

Potrivit alineatului (3²) al articolului menționat, „ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.”

Prin urmare, referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării, instanța de judecată remarcă următoarele:

- Excepția este ridicată de către avocatul Dumitru Barbăscumpă în interesele petiționarului Pleșca Valeriu, în cadrul examinării contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06218979 din 10 mai 2024, întocmit de agentul constatator al INSP, Bulat Andrei și a deciziei de sancționare;

- Norma invocată de avocatul Dumitru Barbăscumpă în interesele petiționarului Pleșca Valeriu și anume exercitarea controlului constituționalității normei prevăzută la pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea

Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018 constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) al Constituției Republicii Moldova;

- Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, or din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, instanța de judecată nu a depistat o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

Drept urmare a celor expuse supra, instanța de judecată conchide că, în prezenta sesizare, sunt întrunite prevederile alin. (3¹) ale art. 7 Cod de procedură penală.

Pentru aceste motive și în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale al RM din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), art. art. 7 alin. (3¹) (3²), 342 Cod procedură penală al RM, instanța de judecată

DISPUNE:

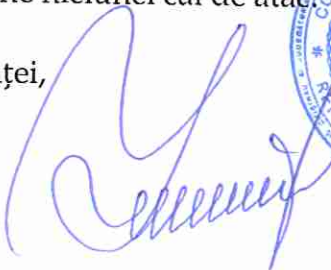
A admite cererea avocatului Dumitru Barbăscumpă în interesele petiționarului Pleșca Valeriu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018, cu următorul cuprins "*În situația în care a fost întocmit procesul-verbal de ridicare a mijlocului de transport și a fost începută procedura de ridicare, iar în acest moment proprietarul, posesorul sau reprezentantul lor se prezintă la mijlocul de transport ridicat, mijlocul de transport poate fi restituit doar după achitarea pentru serviciile realizate în procesul de ridicare, după caz, transportare a mijlocului de transport (cu excepția cazurilor stipulate la pct.7 și 8)*".

Se remite Curții Constituționale al RM prezenta încheiere, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederii pct. 38 din Regulamentul privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 557 din 18.06.2018, pentru examinare conform competenței.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Lilia Lupașco